Inför valet:

Så svarar partierna om hörselvården

Södertälje

hrf.

Hörselskadades förening
i Södertälje

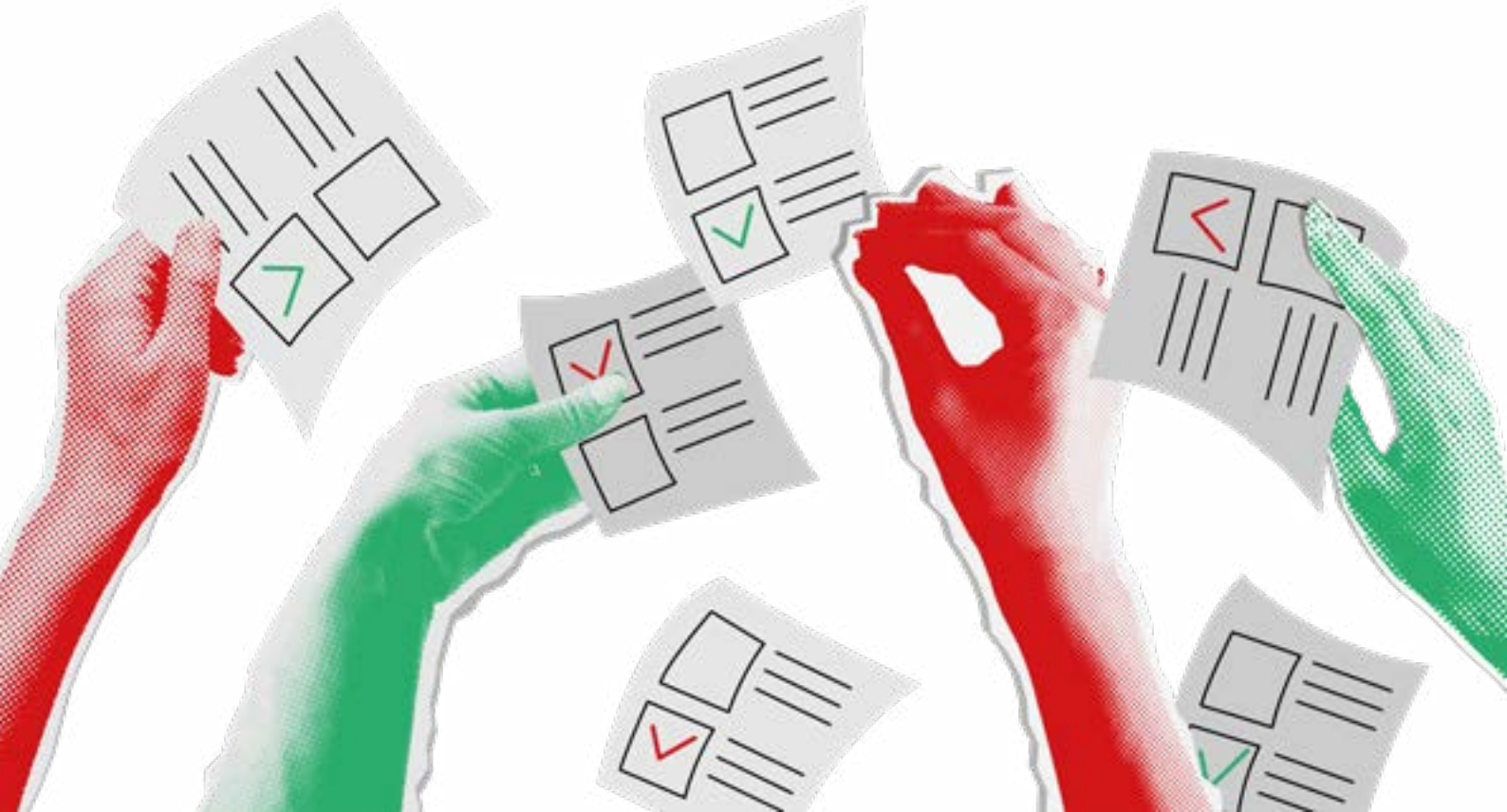

Vad vill partierna göra för hörselskadade?

Snart är det val och vi har ställt frågor om hörsel till partierna i kommunfullmäktige i din kommun.

Hörselvården är en central fråga för personer med hörselnedsättning, men även kommunen har ett viktigt ansvar. Det finns mycket som kan göras på kommunal nivå för att personer med hörselnedsättning ska ha samma möjligheter till delaktighet, tillgänglighet och ett fungerande vardagsliv – genom livets olika faser.

Vi har ställt tre frågor via e-post till partiernas lokala organisationer i din kommun. Om det står *ej svarat* så har partiet fått påminnelse, men ändå inte kommit in med svar.

På nästa sida kan du läsa frågorna och bakgrunden till varför vi ställer dem. Därefter följer partiernas svar i sin helhet. I vissa fall har svaren redigerats varsamt för språklig tydlighet, utan att innehållet eller innebörden har förändrats.

Förutom att svaren kan ge dig hjälp när det gäller vilket parti du ska ge din röst så kommer vi även att använda dem för att din hemkommun ska bli hörselsmartare nästa mandatperiod.

Hörselskadades förening i Södertälje

1. **Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?**
2. **Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård- och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**
3. **Kommer ditt parti att agera för att hörselkompetens finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetare i vård och omsorg?**

Parti	Fråga 1	Fråga 2	Fråga 3
Socialdemokraterna	Regionens ansvar	Avvaktande	Avvaktande
Moderaterna	Ej svarat	Ej svarat	Ej svarat
Vänsterpartiet	Ej svarat	Ej svarat	Ej svarat
Kristdemokraterna	Nej	Ja	Ja
Centerpartiet	Ja	Ja	Ja
Miljöpartiet	Ja	Ja	Ja
Sverigedemokraterna	Ja	Ja	Ja
Liberalerna	Ja	Ja	Ja
Realistpartiet	Ja	Ja	Ja

Frågor till de kommunala partierna i Södertälje

Förebyggande arbete enligt Socialtjänstlagen

Den nya socialtjänstlagen innehåller förändringar när det gäller förebyggande arbete. Både syn och hörselnedsättning medför en ökad ohälsorisk, särskilt om personen inte kan använda sina hjälpmedel.

Genom en syn och hörselinstruktör så samlas det förebyggande arbetet på en funktion som den enskilde kan vända sig till utan biståndsbeslut för att få egenvårdsstöd med sina hjälpmedel. Idag har 13 av 23 kommuner i Stockholms län Syn och hörselinstruktörer i någon form.

Den nationella demenstrategin 2025–2028, Varje dag räknas, lyfter hörselns betydelse i det preventiva arbetet. Strategin lyfter även socialtjänstens ansvar att stödja den enskilde vid hörselnedsättning, både när det gäller att uppmärksamma när den enskilde har en hörselnedsättning och att omsorgspersonal har kunskaper om hörselns betydelse och kan stödja den enskilde med dennes hörselhjälpmedel.

1. **Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?**

Samverkan kommun och Region Stockholm

Idag saknas strukturerad samverkan mellan kommun och Region Stockholm gällande den här patientgruppen. Rehabiliteringen är regionens ansvar, men därutöver så finns det fler frågor än svar. Vem ska svara när kommunen behöver samverka med professionen kring förebyggande insatser som att uppmärksamma hörsel i linje med nationella demensstrategin? Hur ska samverkan se ut kring enskilda patienter när det saknas överenskommelse om vad kommunerna ska göra när hörselvården behöver samverka kring en patient?

Bristen på samverkan är en del av förklaringen till att 10% av befolkningen i åldern 85+ anger att de inte kan höra i samtal med en annan person, med eller utan hörapparat. Hörselvården har ansvar att ge vård till patienter som kommer till mottagningen, samt att medverka i SIP om någon tar initiativ till det. Men de har inget uppdrag att ge vård på distans eller åka ut vilket skapar hinder.

2. **Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

Kompetenslyft för personal kring hörselfrågor

Region Stockholm har rapporterat att var tionde person i åldern 85+ anger att de hör för dåligt för att klara av en konversation med en person, med eller utan hörapparater. Det visar på vikten av att personal i både hemtjänst och vård- och omsorgsboende kan hjälpa till med patientens egenvård för hörselhjälpmedel, och stötta när det behövs kontakter med hörselvården.

3. **Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

Socialdemokraterna

1. **Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?**

   Vi tycker att frågan är viktig och behöver vara prioriterad för att få en likvärdig tjänst i kommunen. Ansvaret ligger idag på regionen och kommunen har en tät dialog och bra resursansvarsfördelning kring det.

2. **Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

   Alla överenskommelser hanteras i samverkan med Regionen och upprättas vid behov av samordning. VIS finns ju som hanterar dessa frågor redan idag. Vi anser att vi idag har en bra samverkan med regionen kring dessa frågor.

3. **Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

   Om behovet uppstår ska vi säkerställa att att hörselkompetens finns.

Moderaterna

Har ej inkommit med svar.

Vänsterpartiet

Har ej inkommit med svar.

Kristdemokraterna

1. **Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?**

   Det har funnits en sådan tjänst tidigare, men i dag bedömer vi inte att behovet är tillräckligt stort för att kunna säga ja till att tillsätta en specifik tjänst. Det finns i dag betydligt fler digitala och tekniska hjälpmedel som kan underlätta vardagen för personer med syn- och hörselnedsättning.

   Samtidigt vill vi självklart följa utvecklingen och vara beredda att agera om vi ser att behovet av en syn- och hörselinstruktör åter ökar. För oss är det viktiga att personer med syn- eller hörselnedsättning får det stöd och den kompetens de behöver, oavsett hur stödet organiseras.

2. **Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

   Ja. För oss är det viktigt att det finns en tydlig samverkan mellan regionens hörselvård och kommunens vård och omsorg. Ansvarsfördelningen får inte leda till att personer med hörselnedsättning hamnar mellan stolarna. KD Södertälje kommer därför att driva frågan om tydligare former för samverkan och uppföljning i relevanta samverkansorgan, exempelvis Vård i samverkan.

3. **Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

   Ja. Medarbetare inom vård och omsorg behöver ha kunskap om hur hörselnedsättning påverkar den enskildes vardag och hur man kommunicerar på ett bra sätt. Vi vill därför att hörselkompetens ska vara en naturlig del av introduktionen för nya medarbetare och av den kontinuerliga kompetensutvecklingen inom kommunens vård och omsorg.

   För Kristdemokraterna handlar detta ytterst om att varje person ska kunna känna sig trygg, delaktig och respekterad i mötet med kommunens vård och omsorg.

Centerpartiet

1. **Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?**

   Ja, vi vill verka för att den typen av tjänster erbjuds från kommunens sida. Det har tidigare funnits i Södertälje kommun men drogs tillbaka av bland annat kostnadsskäl. Vi ser detta som en investering i folkhälsa. Även om tjänsterna tangerar regionens ansvarsområden så får detta inte vara ett skäl till att frågan hamnar mellan stolarna och att inget görs.

2. **Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

   Ja, det är generellt viktigt med samverkan mellan kommun och region på vårdområdet för att öka effektiveten både för den enskilde och för kommun / region, och för att minska kostnaderna. Hörselvården är inget undantag och vi vill se att det omfattas vård i samverkan.

3. **Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

   Ja, det är ett område som alla medarbetar bör ha kompetens inom och som formellt bör ingår i arbetsplatsinstruktionen.

Miljöpartiet

1. **Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?**

   Ja. Miljöpartiet tycker att det är angeläget att stärka arbetet i organisationen kring de frågor som en sådan tjänst arbetar med. Det kan finnas flera olika sätt att stärka det arbetet och vi vill titta vidare på hur det kan göras på ett bra sätt i Södertälje kommun. Vi vill samtidigt förtydliga att den här typen av frågor brukar vara en fråga för organisationen och inte för politiken.

2. **Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

   Ja. Miljöpartiet de gröna tycker att invånarnas behov är det viktiga och därför är det viktigt att kommun och region har bra strukturer för samverkan. Vi är öppna för förändringar men vår utgångspunkt är det ska bli bra för invånarna snarare än att lösningen ska vara en ny specifik överenskommelse. Vi vill samtidigt förtydliga att den här typen av frågor brukar vara en fråga för organisationen och inte för politiken.

3. **Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

   Ja. Vi ser att det också är en fråga som blir allt viktigare i takt med att en större del av befolkningen blir äldre. Kommunens service och omsorg utvecklas löpande för att möta nuvarande och kommande behov och där ingår kompetensutveckling kring detta och flera andra områden. Vi vill samtidigt förtydliga att den här typen av frågor brukar vara en fråga för organisationen och inte för politiken.

Sverigedemokraterna

1. **Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?**

   Vi ser positivt på insatser som stärker livskvaliteten och självständigheten för personer med syn- och hörselnedsättning. Om en syn- och hörselinstruktör bedöms vara den mest effektiva lösningen för att möta behoven är vi beredda att pröva frågan. Vår utgångspunkt är att kommunens resurser ska användas där de gör störst nytta för invånarna.

2. **Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?**

   Ja. En väl fungerande samverkan mellan regionens hörselvård och kommunens vård- och omsorg är viktig för att den enskilde inte ska hamna mellan olika huvudmän. Vi är positiva till att frågan lyfts och att ansvarsfördelning och samarbete blir tydliga.

3. **Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?**

   Ja. Grundläggande kunskap om hur man bemöter och kommunicerar med personer med hörselnedsättning bör ingå i introduktion och kompetensutveckling för berörd personal. Relativt enkla kunskapsinsatser kan göra stor skillnad för både trygghet, delaktighet och kvaliteten i omsorgen.

Liberalerna

1. Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?

Ja, Liberalerna kommer att verka för att syn- och hörselinstruktör tillsätts. Vi har redan agerat i frågan genom att skriva en motion till kommunfullmäktige och genom att spela in en textad video för sociala medier. Den inskickade motionen och vår video handlar enbart om en hörselinstruktör. Vi lyfte frågan om hörselinstruktör eftersom behovet uppmärksammades för oss, då personer med hörselnedsättning riskerar isolering när de inte får stöd att använda sina hjälpmedel.

Men samma resonemang gäller i hög grad även personer med synnedsättning. Därför är vi öppna för att kommunen också utvecklar stöd för personer med synnedsättning, gärna i en gemensam funktion. Vi kommer därför utveckla vårt förslag till att inrätta funktionen syn- och hörselinstruktör. För oss är målet att alla invånare ska kunna vara delaktiga i samhället och leva ett så självständigt liv som möjligt, oavsett funktionshinder.

2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?

Ja. Liberalerna anser att samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård- och omsorgsverksamheten behöver stärkas. Det är viktigt att det sker en aktiv samverkan mellan kommun och regionen. Ingen ska riskera att hamna mellan stolarna. Liberalerna vill att samverkan ska vara så tydlig att den enskilde aldrig behöver vara samordnare åt myndigheterna.

Vi hoppas att få en liberal från Södertälje i regionfullmäktige, för att bättre kunna lyfta Södertäljefrågor i regionfullmäktige. Vi vill också att regionstyret byts ut så att vår röst där blir starkare.

Överlag vill vi se tydliga ansvarsförhållanden, gemensamma rutiner för uppföljning av hörhjälpmedel, ökad kompetens om hörselnedsättning i äldreomsorgen samt bättre samordning mellan hörselvård och kommunalt stöd. För Liberalerna är detta en fråga om självständighet, delaktighet och livskvalitet. Personer med hörselnedsättning ska få det stöd de behöver för att kunna leva ett aktivt liv och vara fullt delaktiga i samhället.

3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?

Ja. Liberalerna anser att hörselkompetens bör vara en naturlig del av introduktion och kompetensutveckling inom vård och omsorg. Kunskap om hörselnedsättning, kommunikation och användning av hörhjälpmedel stärker kvaliteten i omsorgen och gör det lättare för personalen att möta varje individ på ett respektfullt och professionellt sätt.

Andelen äldre i befolkningen ökar och hörseln tenderar att bli sämre med åren, samtidigt som många medarbetare arbetar allt längre upp i åldrarna. Liberalerna vill att fler ska kunna fortsätta arbeta, utvecklas och bidra efter egen förmåga. Därför behöver arbetsplatser vara tillgängliga och chefer och kollegor ha kunskap om hur hörselnedsättning kan hanteras i arbetsmiljön. Samhället ska motverka ålderism, och ta tillvara på hela befolkningens kompetens.

Realistpartiet

1. Kommer ditt parti ta initiativ till att tillsätta en syn- och hörselinstruktörstjänst i kommunen under den kommande mandatperioden?

Ja, Realistpartiet är positiva till att frågan om en syn- och hörselinstruktör i Södertälje tas upp på nytt. Vi ser ett tydligt värde i att äldre och personer med syn- eller hörselnedsättning får mer praktiskt stöd i vardagen, inte minst när det gäller hjälpmedel, information, kontaktvägar och anpassningar i hemmet.

Vi vill därför ta initiativ till att kommunen utreder hur en sådan funktion kan införas i Södertälje, antingen som en egen tjänst, en kombinerad funktion inom äldreomsorgen eller genom samverkan med andra kommuner/regionen. För oss är det viktigt att frågan hanteras seriöst, med tydlig kostnadsbild, ansvarsfördelning och förslag på hur stödet ska komma invånarna till del.

Vår utgångspunkt är enkel: det ska vara lättare för människor med syn- eller hörselnedsättning att klara vardagen självständigt, känna trygghet och få rätt stöd i rätt tid.

2. Kommer ditt parti ta upp frågan om hur en specifik överenskommelse kring samverkan mellan hörselvården och den kommunala vård och omsorgen ska fungera i samverkansorgan som Vård i samverkan?

Ja, det är en rimlig och viktig fråga. Många invånare möter både regionens hörselvård och kommunens vård och omsorg, och då får inte ansvarsfördelningen bli otydlig för den enskilde. Det ska vara tydligt vem som gör vad, hur information förs vidare och hur den äldre eller hörselskadade personen får hjälp utan att själv behöva jaga olika aktörer.

Realistpartiet vill därför verka för att Södertälje kommun lyfter frågan i relevanta samverkans forum med Region Stockholm, exempelvis inom ramen för vård i samverkan och arbetet med god och nära vård. Syftet bör vara att få fram tydliga rutiner för samverkan mellan hörselvården, hemtjänsten, hemsjukvården, särskilda boenden och kommunens biståndS-/omsorgsverksamhet.

Det bör också finnas tydliga kontaktvägar, rutiner för återkoppling och en gemensam förståelse för hur personer med hörselnedsättning ska få stöd i vardagen.

3. Kommer ditt parti att agera för att detta kompetenslyft finns i arbetsplatsintroduktion och kompetensutveckling för medarbetarna?

Ja. Realistpartiet anser att grundläggande kunskap om syn- och hörselnedsättning bör ingå i introduktion och kompetensutveckling för medarbetare inom äldreomsorg, hemtjänst, särskilt boende och andra berörda verksamheter.

Det handlar inte om att all personal ska bli experter, utan om att alla ska ha tillräcklig kunskap för att kunna bemöta människor på ett bra sätt, förstå vanliga svårigheter, använda hjälpmedel rätt och veta när de ska hjälpa den enskilde vidare till rätt instans.

Små brister i kommunikationen kan skapa stor otrygghet för den som hör dåligt. Därför vill vi att kommunen säkerställer att kunskap om hörselnedsättning, bemötande, hjälpmedel och tillgänglig kommunikation blir en naturlig del av arbetsplatsintroduktion och återkommande kompetensutveckling.

Realistpartiet vill se en vård och omsorg där människor inte faller mellan stolarna, där samverkan fungerar i praktiken och där personalen får rätt kunskap för att kunna göra ett bra jobb.